

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2197
Toplantı Tarihi/Sayısı : 30.7.2024/49
Karar Numarası : 2024/748
Başvuran : Ü. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılamamasının hak ihlali teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Bolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda cezasının infaz edilmekte olduğunu, Kuruma açık ceza infaz kurumuna ayrılma talepli dilekçesini sunması üzerine tarafına cevap olarak ikinci kez firari olduğu ve açık ceza infaz kurumuna ayrılma hakkının olmadığını söylediğini, bunun üzerine Kuruma itiraz başvurusunda bulunduğunu, 2017/... Karar sayılı dosya ile tarafına İstanbul Anadolu 21. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 10 ay hapis cezası verildiğini ve ikinci kez mükerrir olarak cezası infaz edilmekte iken firar ettiğini, akabinde yakalanarak 2017/... Karar sayılı dosya ile 6 ay daha ceza aldığını, hakkında verilen bu iki cezanın da infaz edilmiş olduğunu, tarafına verilen cezaların infaz edildiğine dair fişin kendisinde ve Kurumda olduğunu, İstanbul Anadolu 4. İnfaz Hakimliğinin 12/1/2022 tarihli ve 2022/... Esas sayılı kararıyla içtimalı olan yeni müddetnamenin tarafına verildiğini, müddetnamede 6/11/2018 ve 15/4/2019 tarihleri arasında birinci kez firar ettiğinin açık şekilde belirtildiğini, bu bakımdan açık ceza infaz kurumuna ayrılmaya hakkı bulunduğunu iddia etmekte ve mağduriyetinin giderilmesi için Kurumumuzun girişimlerde bulunmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ..."

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..."

7.6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. "

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncı karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru, başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebinin Bolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulu kararı doğrultusunda ikinci kez firari olduğu ve açık ceza infaz kurumuna ayrılma hakkının olmadığı gerekçesiyle reddedildiği, söz konusu kararın haksız şekilde verildiği iddiasıyla mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkindir.

14. Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin "*Açık kuruma ayırlamayacak hükümlüler*" başlıklı 8'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerden; ...b) Haklarında ikinci defa tekerriir hükümleri uygulananlar, ...açık kurumlara ayırlamaz."

15. 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu'nun "*İnfaz hâkimliklerinin görevleri*" başlıklı 4'üncü maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır: ... 2. Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak..."

16. 4675 sayılı Kanun'un "*İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar*" başlıklı 6'ncı maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"... Şikâyet başvurusu üzerine infaz hâkimi, duruşma yapmaksızın dosya üzerinden bir hafta içinde karar verir; ancak, gerek gördüğünde karar vermeden önce şikâyet konusu işlem veya faaliyet hakkında re'sen araştırma yapabilir ve ilgililerden bilgi ve belge isteyebilir; ayrıca ceza infaz kurumu ve tutukevi ile ilgili Cumhuriyet savcısının da yazılı görüşünü alır. (Ek cümleler: 22/7/2010 - 6008/5 md.) ..."

17. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelemesinden; başvuranın daha önce bulunduğu ceza infaz kurumlarından 3 defa firar ettiği, başvuranın ilk firarından sonra cezasının infaz edildiği ve hakederek tahliye olduğu, ilgili Yönetmelik uyarınca başvuranın firar tarihinden önce kesinleşmiş olan cezalarının ve koşullu salıverilme tarihine kadar kesinleşerek infazına başlanacak olan cezalarının tamamının kapalı ceza infaz kurumunda infaz edilmesi gerektiği, bu çerçevede başvuranın Açık Ceza İnfaz Kurumuna ayrılma hakkının olmadığına dair İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 18/7/2023 tarihli ve 2023/... sayılı kararın alındığı anlaşılmaktadır. Bu karara karşı başvuranın, İnfaz Hakimliğine itirazda bulunma hakkını kullanmadığı ve kararın kesinleştiği anlaşılmıştır.

18. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

19. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olmayacağı; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesinde ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına

girmediği hükme bağlanmıştır.

20. Başvuranın talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, 4675 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri uyarınca hükümlülerin açık ceza infaz kurumlarına ilişkin Őikayetlerinin incelenmesi infaz hakimliklerinin yetkisinde olup yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu edilemeyeceği, öte yandan başvuranın söz konusu Şikâyet hakkını kullanmadığı ve kararın kesinleştiği anlaşılmış olup 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci ve 48'inci maddeleri gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan ve Kurumun görev alanında olmadığı değerlendirilen başvurunun inceleme Őartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUğUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

30/7/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY çOKLUğUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
 ye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
 ye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
 ye

e-imzalıdır

 nal SADE
 ye

Ek: 2024/748  . Y. Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (1 Sayfa)

02.08.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : Ü. Y.
Karar Numarası : 2024/748

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası "*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*" hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmelerin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının "tali" olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılamaması ve iş akış takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>